

Ördögolyó*

Kornél fölfelé kiabált, az üres nézőtérről a színpadon próbáló kollégáknak:

— Nyíltan tessék és azonnal közölni, ki megy és ki marad. Van a belső intrikának és a külső kiszolgáltatottságnak egy foka, amit ép morális érzékel még a legnagyobb türelemmel sem lehet elviselni. Így nem szabad egy darabot bemutatni. Ez vétek. Ha ti bírjátok, jó. Ha nektek minden mindegy, csak a nagyérdemű háromszor összeverje a tenyerét!

— Gyere vissza! — hívta a második gyilkos. — Ahogy esik, úgy puffan. Valahogy csak összeáll. Öt nap múlva premier.

— Velem toltok ki! — üvöltötte a rendezőasszisztens, Czukor Árpád. — Rám esik az egész munka! Bezáry neve a plakáton, de én gürizek veletek, ronda, hálátlan bagázs, nagypénteken se jutok le az anyámhoz, legalább strapáljátok magatokat, hogy rohassa meg a magasságos atyaúristen, aki először adott a kenyér mellé cirksuzt is a népnek!

— Senki se támad téged! — mondta Kornél. — De te a kislámpánál bön-gészed a példányt, és nem hallod, mit suttognak „félre”! Egy sor Shakes-peare, egy sor pletyka, egy sor szidalom. Hát mi ez?!

— Túl kényes vagy, művészkém — szolt le Ország Kamilla, „Lady Macbeth”. Mintha apró kigyócskák tekerednének a feje körül, az ég felé sziszegve. Színpadra, a megzavarodó ladyhez igencsak illő. Kamilla azonban civilben is ezt a frizurát hordja. Nem kell fésülni, csak mosás után törölközőbe nyomkodni. — Nem tudom, Csabagyöngyén mi volt a szokás, de ez Pest, és ha már Bezáry önkívületi állapotában mégis rádbizta a címszerepet, én a te helyedben nem kényeskednék. Nem ám. Mert változnak a szelek. És a Kada fiú apukája sem ül már a magas székben. Ó se lesz tyúkanyó, Czukorkám, neked se! Te, művészkém, egész ősszel talonban csücsültél, ha nem vetted volna észre, ha nincsenek a repertoárdarabok, csak a fizetésedért mászhattál volna be. Azt hiszed, te vagy itt az okos? Holnapután vagy azután, de szép nap lesz az, csak a tehetség számít, és akkor hű, de meglepődtek!

— Bizony — kiáltott vissza Czukor Árpi —, akkor te is mehetsz vissza az eredeti szakmádba, abba legalább jó voltál. Csak már nincs meg az a szalon. Meg az évek is elszálltak, tubám!

— Csabagyöngyét nem hagyom bántani. — Kornél reszketett. — És ezt a hangot is kikérem. Helyettetek is. Elegem van.

— Mindannyiunknak elég — mondta Nagy István, „Banquo” csendesen. — Napok óta ögyelgünk, de egy tisztességes instrukció nincs. A dramaturg beleőrül, hogy egyedül üldögél a páholyban, szegény. Az igazgató háromhetes békekonzferencián. Aztán moccanok egyet és akkor „nem jó”, „nem jó”, kórusban mind!

— Ha még egyszer kikezdesz engem az ocsmány rágalmaiddal, én, aki minden aljasságtól underodom, kivételt teszek. Tudom, hol és kinek kell bejeleníteni a parókaüzlemedet, Czukikám! — Kamilla össze-összedörzsölte a kezét: vérfolt helyett májfolttal volt tele.

Czukor segélykérően Kornélra pillantott. Mindössze kétszer kölcsönzött

* Részlet az író Jákob lajtorjája című új regényéből.

női parókat, csak éppen nézegette magát tetszelegve a tükörben! S ez a dög kileste!

— Senkinek a magánügye nem téma — mondta Kornél. — Egymást zabáljátok, szégyen, gyalázat! Az előadásról van szó.

— Arról itt már régen nincs szó — mondta higgadtan Banquo-Nagy István —, ne légy naiv! En húsz éve vagyok a buliban. Egy pár váltást megéltem. De ilyen példátlan, disznó zúrnavart még soha.

— Éppen ezért! — kiáltotta Czukor. — Csináljátok már valamit! Értsétek meg, Bezáry most nem képes átfogni.

— Bezáry kizárva — rikkantotta az első gyilkos. Nevettek.

— Hát akkor tisztázzuk! — Kornél közvetített. — Bezárynak idegösszeomlása van. Kada üdülni ment, így akarja a válságot átvészelni. Vendégrendezőt nem lehet csak úgy leakasztani. Czukor Árpi vegye át a produkciót. Hivatalosan is. És menjünk be az illetékes helyre. Az igazgató helyett. Ha már őt nem lehet a „fontos közügyektől” elrángatni. Ez egy mocsár. Nem is kellenek külön „vérbanyák” vagy külön díszlet!

— Rám senki se kíváncsi — mondta a második gyilkos. — Itt évek óta minden karakterszerepet a kedvencek kapnak. Mégse lehet tudni, Bezáry nem marad-e? — „Macduff”-re pillantott; figyelmeztetően csipett a szemével. „Macduff”-Szelei Lászlót Bezáry hozta ide. Naná, hogy most szalad a hírekkel! — Azért Bezárynak is van jó oldala!

— Kada se rossz gyerek. Intuitív — „Hecate”, Pitz Erika nehezen nyelte le, hogy a huszonöt évével vele játszatják ezt a förtelmes boszorkát. Kada ilyet nem tenne. Kada tud hálás lenni, legalább egy szezonra. — Lehet, hogy mindketten maradnak. Hátha kacsa az egész!

— Akkor meg mit pusmogtok a fülemben? — Kornél izzadt a fémes jelmez alatt. — Miért kell Duncan skót király helyett Bezáryt vagy Kadát ejteni? Miért kellett elterjeszteni, hogy Kis Etelka szerződését nem újítják meg? És még ki tudja, mit?

Kis Etelka „Lady Macduff” hatásos, parányi szerepét játszotta. Igen butuska, de igen jóindulatú teremtés. És már ő sem mai csirke.

— Miért? — kérdezte és meg-megbotlott a súlyos szoknyában. — Kivel tolganak ki, ha nem velem? Egyedül tartom a fiamat és a szüleimet!

— Kedvesem — Lady Macbeth mintha meg akarná fojtani a kellékgyertyát, úgy szorongatta —, a színház nem dilettánsok számára létesített jótékonyági intézmény. Az intellektualitás csődje, amit kénytelen vagyok végigszemlélni. Persze, én ki is léphetek. Én megengedhetem magamnak. Bármelyik pillanatban igazolhatom, hogy a szívpanaszaim az izgalmaktól kiújultak.

— Ide figyelj! — mondta Banquo. — Három napja lázasan jövök be. Ha erre képes vagy, leköplek.

A robusztus Gyúró Gabi, „Siward” is nyafogott:

— Nekem meg kificamodott a kisujjam!

— Persze, hogy kificamodott! Ha leiszod magad és a színpadi esést a civilben elfelejtetd! — rikkantott ismét a tréfás kedvű első gyilkos.

— Vigyázz, mert pofán csaplak!

— Hohó! Csak a darabban leszel végül király. Csak a darabban, fiúkám! Ámbár tietek a jövő. Handabanda, némi kényeskedés, kész a sztár! — mondta a második gyilkos.

— Igenis, a jövő! Nagyapóka! — Hecate Siward mellé húzódott.

— Ne rémítsetek — Kornél a sűgőlyuk tetejére csücsült, a sűgő intett neki: „nem érdemes”. — Ez, ami van, rossz. De ki garantálja, hogy ami jön, jobb? Régi intelem: a megszűnő rosszat nem szükségszerűen követi jó.

— Ez a bölcselkedés, művészkém! — Lady Macbeth gúnyosan végignézte. — Hát igen, aki impotens, beszédben szerez potenciát. Nem, művészkém, nem a férfigerjedelmedre céloztam. Azzal biztos nincs hiba, csak egy

kicsit alacsony a mérce. Kispolgári asszonyka, pucolás haza! Aztán pucolás a régi mamushoz, hogy a nyavalya az érzékeny lelkedet ki ne törje. A művészet egész embert kíván, barátom! Egész embert!

Lady Macbeth-Kamillát az utolsó fiúja is elhagyta. Látványosan. A könyörgő Kamillát lerúgdosta a lépcsőn.

Kornél hirtelen megsajnálta.

— Gyerekek! — mondta. — Hát csak egymást nyírjuk. Mindenkinek megvan a maga baja. Nézzétek azt a nyomorult kölyköt! Meg se mer mukkanni. Biztosan éhes is már.

A „Macduff fiúcskára” néztek. A gyerek a szoros fekete bársonyban és fehér csipkegallérban a kardokkal, törökkel játszadozott. Már sikerült legalább hármat elgörbítenie.

— Az anyád! — kiáltotta Czukor. A feszültség oldódott. — Hát még lebombja közben a színházat!

— Szép álom! — mosolygott Banquo. — Kazakovits legalább néha normális. Folytassuk valahol, vagy menjünk haza.

— Azt hiszem — mondta Czukor —, még nem tisztult le az alapszituáció. Azért is ez az idegesség. Valahogy még nem nyilvánvaló, hogy a modern értelmezés szerint egy mindenkori karrierista történetét játsszuk. Ahogy a gonosz sugallatára Macbeth fokra emelkedik fölfelé, és ezzel párhuzamosan erkölcsi érzéke leépül.

— Kulcsdarab — Banquo fáradt szeme Kornél szemébe akadt —, kívánni sem lehet aktuálisabbat!

— Nem ilyen egyszerű! — Kornél a sűgolyukról nem mozdult. Banquóban partnert talált végre. — A valóságban nincsen ennyire ártatlan Duncanünk. És azt sem hiszem, hogy a boszorkányhad egyértelműen gonosz sugallat. Semmi mást nem mondanak, csak az igazat. Impulzust adnak. Használja ki-ki a szabad akarata szerint. Csak ravaszul mondják az igazat. Lehet, hogy Macbethből gyilkosság nélkül is király válna. De neki sürgős! S van mellette sátán: Lady Macbeth az. Macbeth valójában szintén áldozat.

— „Romlásba vinni, gyakran igazat mondanak az éjjél küldöttei s csip-csup ügyekben lépre csalva végül szakadékot nyitnak alánk” — mondta Banquo hangsúly nélkül a szövegét.

— Tudjuk, tudjuk. Nem anya szülte, mert a győztest kivágták az anyja hasából, és a birnami erdő valóban megindult, mert lombbal álcázza magát a sereg! — Czukor sürgetően beleszólt. — Nem kell túlkomplikálni.

— Azt tisztázzuk — kérte Lady Macduff —, ami a legfontosabb: ki mit mozog, az Isten szerelmére, a szöveg alatt? Amikor jönnek a gyilkosok, annak valóságos koreográfiája van. Ez a kölyök megőrjít! Kinek a kölyke, egyáltalán?

Megmondták.

— Ja! — Lady Macduff-Etelka elpirult. Még a festék alatt is sikerült neki. — Helyes különben! Éppen azért, ne fárasszuk! Vegyük az én jelenetemet.

Lady Macbeth karjára emelte az uszályt.

— Nekem már a tévében kéne lennem. Ezt az anarchiát! Lesminkelek, ma már rám ne számítsatok.

— Kamilla! Öt nap múlva premier!

— Meglesz! — kaffantott kurtán Kamilla. — Én megcsinálom a magamét. Mi közöm nekem a többi jelenethez?

— Hát igen — mondta Kornél —, ez például Csabagyöngyén nem volt. Hogy valaki csak a saját részét ismerje.

Banquo hátba vágta.

— A hajtás, öregem, a hajtás! A népszerűség, a pofafüldő! A szart is ki kell kanalazni, különben a mézeslepényről is lemaradsz. Törölnek a listáról!

Miből lesz a kétszintes villa, a luxusnyaraló? Ebből, amit itt a zsebedbe dugnak? Vagy csak, ami valóban minimális és jogos a mi szakmánkban: szerezted te Csabagyöngyén egy normális lakást, egy kocsi? A pusztá fizetésből?

— Nem — mondta Kornél. — De itt sem szereztem. Itt is csak azt vállalom, ami *ügy*.

Banquo szeretettel taszigálta a színpalak mögé.

— Te óriás marha!

Kornél leült egy piszkos-rücskös díszletelemre. Ha a reflektor megvilágítja, ez ragyog majd a legfeltűnőbbben.

Minek is ártotta bele magát? Egyedül is ki lehet tűnni. Csak talán nem ebben a környezetben. Ahol a többi zavar, visszafog. De hát ha nincs az egy-személyes színházra mód. Ha egyszer amúgy is olyan kusza, széttépett minden!

Czukur a színpadon hatodszor ismételtetett.

— „Mondd, anyukám, apuka áruló volt?”

— „Az volt, fiam” — Lady Macduff megrendült hangja.

— „És mondd, ki áruló?”

— „Az, aki megszegi esküjét.”

„No, ebből elég — gondolta Kornél. — Húsvét jön és Orsiék azt hiszik, Hajnal tartott vissza. Végig tömött a próbatábla.”

Váltott néhány szót a műszakiakkal, aránylag köztük érezte a legemberibben magát. Aztán lemosdott, átöltözött. Hajnalnak el se meséli. Hajnal felháborodik, vele együtt. De utána egész este erről beszél. Pedig most csend kell, nyugalom. És egy ölelés, amiben a másik a gyufa: ő csak a skatulya kopott oldala, amin végre föllobban a láng.

Hajnal feküdt, Kiscili a nagyanyjánál. Újabban kegyeskedik elvinni. Rontott drótok heverték szerteszét.

— Istenem — mondta Hajnal —, Nelli egyre bonyolultabb és egyre izléstelenebb virágokat kér. Már a papagájszirmot reklamálja. Édesem. Már úgy vártalak. Gyere ide és simogass. Simogasd ki belőlem ezt a szörnyű fáradtságot.

Kornél mellé feküdt, cipőstül.

— Édes. Talán te.

Hajnal sokáig hallgatott.

Emelte, azután erőtllenül, kedvetlenül visszajettette cirógató kezét.

— Nem vagyok bajadér. Egyre kevésbé vagyok az. Aludjunk. Hosszan aludni és nem álmodni. Csak semmi álom.

— Pontosan idézz — morogta Kornél, de már aludt ő is...

A *villogó*: A színházban színház. És újabb színház a színházban. Ördöggyő. A nagy golyón belül egyre kisebb golyók.

A *szikrázó*: Mind ugyanolyan fáradtsággal, egyazon vésővel faragva!

...Kiscili csak kihízelegte a Balatont. Ha akar, nagyon tud hízelegni: „Korni papa, csak most, ezen a nyáron, csak két hetet, hárman. Korni papa, megtanítasz úszni, Korni papa, abban az undok szerepben úgy féltém téled! Anyyra el tudtad hitetni!”

Igen. A szálnalmas bemutató lefutott. Elverte a kritika a port az előadás-son. Jogosan. Ugrált, ki, hogyan és hová tudott, egy süllyedő hajón. Kapitány nélkül. Csónak sehol. A színészeknek még a nevét sem írták le. Petőfi csaknem százötven éves szavaiból élhet a *ma* is:

„Pártolj közönség és majd haladunk, mond a színész s a közönség: halad-jatok, majd aztán pártolunk. S végre mind a kettő elmarad.”

A közönség közönye csupán annyit fejlődött, hogy jót, rosszat, mint elemi csapást, elfogad. De a színházakért felelős szervek nem gondolkodhatnak így.

„Önmagába visszatérő kör — írta a kritika —, ezt kívántatik, akár radikális eszközökkel megszakítani.”

Igaz. Ha epét hány is tőle az egész gárda, akkor is igaz, ha ők, a „bohócok” tehetnek róla legkevésbé.

Ültek a strandon, hármásban, törölközőnyi helyre szorulva. Kornélt újabban kezdték felismergetni, zavarta, ahogy combját, karját, hasát méricskélilik és megjegyzéseket tesznek, arra sem ügyelve, meg ne hallja:

— Azért izmosabbnak hittem!

— Nekem a fehér bőr speciel tetszik.

— Legalább nincs rejtett pocakja.

— A kislány egyáltalán nem hasonlít rá. Ki a nő, nem tudod?

— Nyilván a felesége. Nyilván nincs állásban. Nyilván nincs rá szüksége. Megvan harminc.

— Szóval nem ez a Nagy István? Ez a Kazakovits? Nem engednék magyar színészt, ezzel a névvel!

Hajnalt mulattatták a szövegek. Csak az bántotta, nem kürtölheti szét a hangosbemondóban:

— Kedves jó embertársak, engem nem tart el senki. Kedves jó embertársak, majdnem fordítva!

Ami persze túlzás. Pedig most roppant objektívnek kell lenni. Semmi át nem gondolt, szubjektív indulat. Kornél mégis csak teljesítette, két év után, a harmadik nyárra, amit eddig sose. Tizennégy napra elszakadt az első házassága gondjaitól. Célivel sokat játszik. Szerepet se hozott. Csak az övék. Szőröstül-bőröstül, éjjel-nappal.

Kiscilinek fontos az apa. Az apapótlék. Az ígéret, hogy meglesz a Balaton, csak az iskolában szedje össze magát, csodát tett. Cili jórendűen végezte el a másodikat.

— Fantasztikus hatásod van a gyerekre — mondta Hajnal. — Kicsérélték. Háromig számolok és itt terem! Istenem, mintha hirtelen levettek volna a vállamról egy terhet! Úgy örülök. Olyan boldog vagyok. És meglátod, az új szezonban a légkör is új lesz. Az a Baron Zoltán mégiscsak tud. Mégsem Bezáry. Kadát is lesöpri. Előbb-utóbb! Hozza a friss erőket és nem évjárat szerint szelektál, ez már kiderült. Hogy még nem nyilatkozott, mit szán neked, az égvilágon semmit sem jelent. Képzeld el a helyzetét, abban a darázsfaszekben, azzal a tutyimutyi igazgatóval!

— A jó rendezők szeretik a tutyimutyi igazgatókat — nevetett Kornél. Valaki lefotózta, bosszúsán félrekapta a fejét. — Egyébként nem is tudom, minek egy színháznak külön igazgató. Egy lelkiismeretes művészeti titkár plusz egy hozzáértő gazdasági vezető éppen elég. A rendezők úgyis azt csinálják, amit akarnak. És amit a főosztályon jóváhagynak.

— Azért ezt ne deklaráld a nyitóülésen — nevetett Hajnal is. Figyelte Kiscilit, nem megy-e túl mélyre. — Te olyan tehetséges vagy, hogy nincs szükség arra, hogy a játékomon kívül is szerepeljess. Különösen ebben a vegyes közegben.

— Tulajdonképpen igaz! — Kornél intett Kiscilinek, túl vadul fröcskölt egy nála kisebbet. — Nagy Pista talán érti. Borai Máriát is nagyra tartom. Óriási nyereség a színháznak, hogy átvettük. A fiatalok között is vannak, akiket nem a pénz meg a csillogás hozott. Melózni fogunk, aztán majd az eredmény bizonyít.

— A Borai Mária nem túl öreg már?

— Hajnalkám, Borai vállalta az öregséget. És ezzel visszafiatalodott. Csikorgó ízülettel is képes órákat végigtérdelni, ha a munka úgy hozza. Pitz Erika, ha vizes fejjel kell öt percig játszania, huszonöt évesen is sipítózik. Nem a kortól függ. Hát persze, ezek a villámszerű nyugdíjazások! Annak, aki magának sem vallotta be, hogy múlik az idő, bizony tragédia.

— Az a dög Kamilla bezzeg maradt!

— A dög Kamilla, bizony.

És milyen magabiztosan! Milyen undorító köpenyeforgatással! A bemutató, a pocsék előadás után, ahol már az is botrány volt, hogy néhányan a szöveget sem tudták, a közönség kitartóan tapsolt. Gépiesen, de illedelmesen és kitartóan. Az első sorokban a szakmai protokoll, „mit lehet tudni, ki figyeli” — alapon, hátrább és az erkélyen pedig a premierek törzsközönsége: a ruhasétáltató, „ki-kicsodát” játszó kultúrtöltelék. Údító látvány volt az a negyven-ötven süggedt vagy dühös arcú ember (korra és nemre való tekintet nélkül, az ülésrendtől is függetlenül, csupán önálló véleménnyel, magasabb igényvel megverve), aki nem emelte fel a kezét az öléből. Összekulcsolt ujjaiiban a szájalom és kétségbeesés zsi bongott: „Uramisten! Mit csináltak? A mi pénzünkön? A mi nevünkben?”

Bezáry addigra már olyan kábító injekciókat kapott, hogy azt sem tudta, mi történik. De egyet még tudott: neki ott a helye a függöny előtt. A két gyilkos két oldalról közrefogta, átadták Kamillának, ő vezette föl középre, végül Kornél fogta kézen, bele ne essen a zenekari árokba. Bezáry hajlongott. Szmokingban hajlongott. Még akkor is, amikor a reflektor régen leugrott róla. Kamilla gúnyosan, látványosan, a bennfentesek felé kacsintva maga után húzta, mint a kerekes kutyát. Czukor csuklott és berügött. Neki azt se mondták, köszönöm. Ámbár ezt megköszönni!

Hogy Bezáry megy, Kada viszont egyelőre marad, az országosan elmarasztaló kritikai visszhangot kivárva, hivatalosan is megerősítették. De valahogy úgy, hogy Bezáry tudta meg utoljára. Az előzetes figyelmeztetéseket nem vette komolyan. Most meg szájalomból? kényelemből? halogatták.

Kamilla, amikor már értesült a levegőben lógó váltásról, nagy jelenetet konstruált. Válasszanak! Ő vagy Bezáry! Ő még egyszer nem adja ilyesmihez a patinás nevét. Ő, akár Déryné, hajlandó székérre ülni és pajtáiban játszani, de ilyen művészi engedményekre ne kényszerítsék. Bezzeg Baron Zoltán ott penészedik meg vidéken!

Hányini kellett. De senki sem hányt. Baron Zoltán pedig megtartotta Kamillát. Tájékozatlanságból? Hírszerzőnek? Szájalomból aligha. Baron Zoltán ezt a fogalmat hírből sem ismeri. „Mosolygó hóhér” — ez a szakmai beceneve. Senki nem szereti. De amit *tud*, az tény. Kikezdetlenül tehetséges.

Aztán a záróülésen befektették, ünnepélyes ceremóniák közt, Bezáryt a koporsóba. Érmét is kapott. Lötyögött a nyakán az ing, az eredetileg Rászabott színváltó selyemvászon öltöny. Csak az arca volt természetellenesen puffadt, csak a keze markolt levegőt, amikor a kötelező bukétát és ajándékot átvette. A tévékamerába megpróbált vigyorogni. „Érdemei elismerése mellett.” Még búcsúbeszédet is tartott, rezgő papírról olvasva.

Mindenki megcsókolta. Mindenki jó pihenést kívánt, és további aktív életet, persze valahol másutt. És senki sem érzett iránta részvétet.

Kornél is nagyon jól tudta, sok jó színészt készített ki, ceszaromániás volt és pimaszul hazug. Amit előző nap mondott, másnap szemrebbenés nélkül letagadta. Kaptafára rendezett. Soha nem volt „kiemelkedő személyiség”. De akkor miért kellett annak idején kiemelkedő személyiséggé kinevezni? Magas kitüntetéssel rontani a magas kitüntetések amúgy is egyre kétesebb hitelét? A látvány, a tudattól elvonatkoztatva, iszonyú volt. Ahogy egyik napról a másikra valakit senkivé lefokozhatnak. Ugyanakkor tanulságos: csak azzal lehet ezt megtenni, akinek tekintélye, értéke ráaggatott jelmezében rejlik, s ha a jelmeztől megfosztják, kiderül, nemcsak saját ruhája, saját bőre sincs már.

— Miért kellett a nyomorultnak megvárni, amíg kirúgják? Miért nem előzte meg? Hogy ő maga akar visszavonulni? Miért nincs az emberekben egy kis maradék méltóság?

— Figyelmeztettétek? — kérdezte Hajnal. — Vagy csak a susorgás?

— Megpróbáltam. Úgy nézett rám, mintha fasisztaként hasbalöttem volna

az édesanyját. Éppen ezért, a vége felé azt hitte, én vagyok a legádázabb ellensége. Kamillának kezét csókolt, a nagyjelenetről mit sem tudott. De nekem azt mondta: most elégedett vagy?

— Félek, nem lehet a világon segíteni. Tisztogatni kéne, inkább! — Hajnal ingerülten forgott a napon.

— Kibújik belőled az elnyomott ügyész. Túl szigorúan ítélsz, drágám!

— Ítélnék. Használjunk feltételes módot. És nem szigorúan, hanem körültekintően és részrehajlás nélkül. Túl sok a szemét. El is kell azt takarítani, nemcsak megmutatni: látjátok, milyen ronda!

— Hát, végül sikerült téged a hivatásomból kiábrándítanom!

— Én csak a környezetedtől undorodom. Csupa képmutatás, csupa műkönyv, festett vér.

— Erről jut eszembe — ugrott fel Kornél. — Azaz, micsoda hülyeség, dehogy erről. Meg kell írnom a lapot Csabagyöngyére.

— Írd meg. Itt a toll, itt a lap. — Hajnal előkotorta a táskából. — Majd a Film-Színház-Muzsikát aláteszem.

— Inkább egy asztalnál — mondta Kornél. — Ott a büfénél a postaláda is. Ússz addig egyet. Már piros a vállad.

Hajnal utána nézett. Még elég mutatós. Csak ez a folytonos lihegés! Valahogy nem áll jól neki. Szinte szalad. Már sétálni se képes. Miért kell azt a néhány sort külön lefirkantania? És egyáltalán: ő miért nem írhatja alá, legalább a nevét? Miből akarják megint kizárni?

— Cili — kiáltott a vízbe. — Gyere ki! Egy, kettő, három! Száritkozz meg, lila a szád. Vigyázz a holmira. Megyek Kornéi papa után, hozok neked fagyit.

A fagyilaltot ugyanott árulják. Az asztaloknál. Kornél már javában körmöl. Aprócska betűkkel. Mit lehet egy üdvözlő lapra írni?

Hajnal mögéje állt, egyúttal a fagyilaltos sorba. Középre kifogástalan a szeme. Csak a távlatok folynak össze.

Címzés: Kazakovits Kornélné.

„De hiszen az már én vagyok — gondolta Hajnal —, miért nem Orsolyának címezi?”

„Drágáim, elég szép az idő. Sokat aggódom értetek, nincs olyan óra, hogy eszembe ne jussatok. Orsika, fogadj szót édesanyádnak és azonnal írjatok, ha a legkisebb rendellenességet észlelnétek. A szobaszámot is tudom már, 207. Majd valami nagyon szépet hozok nektek. Millió csókot küld: Bumbó-Kornus.”

Hajnal átvette a fagyilaltgombócot. Vitte a csöpögő tölcser, testétől karhossznyira eltartva.

„Nincs olyan óra.”

„Bumbó-Kornus.”

„Drágáim!”

— Mamuci, tudod, hogy a puncsot szeretem. Miért hoztál vaniliát? Amikor igenis, puncs is van! — Kiscili nedves fejjel, ingerülten elfordult a feléje nyújtott tölcseről.

Hajnal ráplattytintotta az adagot a cingár hátra.

— A keserves életbe! Nesze! Folyton válogatni! Folyton a hiszti!

Kiscili bömbölése még a táskarádiók ricsaját is túlharsogta. Hiába dörzsölgette Hajnal azon nyomban a hátát, visított, ahogy a torkán kifért.

Kornél futva érkezett.

— Mi történt? Kislányom, elestél? Vagy a vízben?

— Mamuci hozzám vágta a fagyilaltot. Megfagy a hátam! — Kornél átölelte Kiscilit. A nézőközönség élvezett. A művész úr és kedves kis családja.

— Örült vagy? — sziszegte. — Így megrémíteni ezt a szegény gyereket! A nyilvánosság előtt, ilyen cirkuszt!

— Bocsánat — dadogta Hajnal. Pánikszerűen csomagolt. — Menjünk innen.

— Előre figyelmeztettek: sok a nap! Ilyen jelenetet! Csak, mert a vaníliát nem szereti! Egy semmiséért, így kiborulni!

— Kornyi papa — Kiscili hagyta magát cipelni, szoritotta Kornél nyakát —, dupla puncsot vegyél, és megvan minden bocsátva!

Hajnal nem tudta, sírjon vagy nevéssen. Ha megmagyarázza, csak rosszabb. Semmivel sem lesz különb a vigjátékok gyanakvó asszonyánál. És az a lap már föl van adva. Az a szöveg már *kitörölhetetlen*. Másrészt megható, ahogy ezt a végtére idegen kölköt így a szívére veszi. Ámbár ez leginkább akkor érzékelhető, ha a gyereket sérelem éri. Akkor ugrik: a veszély bármily csekélyke jelére. „Van abban valami félelmetes, hogy valaki csak az elesetteket képes szeretni. Nem egészséges lelki vonás.” — A szörnyű Nelli fogalmazása.

Kornél hamar lehiggadt. Cili ragaszkodása, Hajnal büntudatos képe már ötven méter után áradó, oltalmazó szeretet hullámokat szült.

— Jó, jó. Ne hüppögjetez kétoldalt a fülemben! Nem nagy ügy. Cilikém, máskor ne akaratoskodj. Mamuci se komolyan csinálta. Vicc és kész. Kornyi papa elboronálta.

Kiscili, az üdülőbe érve, kegyesen megpuszilta Hajnalt, Hajnal is őt. Ebédnél már el is felejtette az egészet. Kornyi papa megengedte, hogy a hús mellől a krumplit félretolja. Nem is kellett noszogatni, ment a pótágyba, elnyelte a délutáni szundi, aludt, mint a bunda.

Kornél Hajnal derekát győztes hévvel átkapta. Még annak idején megszokták a nappali szerelmet. Hajnalka pofija rózsabarna, a teste is a naptól félig éretlen, félig érett. A melle és az öle környéke elevenen elüt már.

Nehezen vette tudomásul, hogy az ismerős, kedves, igyekvő és fúrge test tárgyyszerű mozdulatlansággal túr csupán. Legfeljebb megkísérel egy-egy robotemberre emlékeztető mozdulatot.

Mi ez?

Hogy Hajnalka régi, sokkal kezdeményezőbb, aktívabb szerelmi készségét az utóbbi hónapokban elvesztette, meg tudta érteni. Ha hiányzott is, nagyon, az a gondúzó, örökös játékba hívó „bajadér”. De megértette. Ekkora batyuval nehéz csábtáncot lejteni.

De ez új volt. Hogy már lángra se lehet lobbantani. Csak fekszik és bámul. Nem a szemébe. A feje mögé néz. Mintha társaság ülne körülöttük, akik előtt szégyelli magát.

— Csillag — kérdezte sértett ijedelemmel. — Mi van veled?

„Nincsen óra, hogy ne jutnátok az eszembe. Melyik a hazugság? Az vagy ez? — gondolta Hajnal. — Tulajdonképpen mire kellek én? Nelli, a szörnyeteg Nelli! Bizonyos praktikák, melyek birtokában könnyű volt Kornélt elcsábítanom. Hát mi vagyok én, akkor, ha azok minden órában? Törvényesített kurva?”

Valamikor azzal az agyagasszonnyal is lefeküdt. Együtt nemzették Orsikát. Láta a szájalmas Lizit a pózban. A csatokat. Hallotta az asztmás lihegést.

— Napszúrás — mondta, és kicsúszott a szorításból. — Hányanom kell...

A villogó: Vészjel. A megvesztegethetetlen biológia.

A szikrázó: Csak okozat. A mérgezett lélekben az ok!

A sugárzó: Valami alacsonyosság. Valami szomorúság. Valami szokványos kísérlet csődje — — —